

Užitne in zdravilne rastline izpred domačega praga

dr. Tina Mele

17. Marec 2023

PLEVELI ?

Zame so "**pleveli**" tiste rastline, **ki jih najdemo pred domačim pragom** (ali je to na kultiviranem vrtu, na travi, v gozdu, ob robu gozda, njiv,...) in **imajo potencial, da se obilno razraščajo** - se pravi jih lahko z mirno vestjo nabiramo za hrano (in na ves glas širimo o njihovi uporabnosti).

Tako med "plevele" uvrščam tudi koprivo, regrat, vijolice, trobentice, čemaž...

Divje rastline

- 3-4 x bogatejše z mikrohranili (vitamini in minerali)
  - Vijolica 5 x več vitamina C kot limona, več vitamina A, kot korenje
  - Smrdljivi regrat kar 50x več vitamina C, kot solata iz trgovskega centra
  - Rogovilček 3 x več železa kot špinača

	KOPRIVA	ŠPINAČA
vit A - (mcg/100g)	6.841	4186
vit C (mg/100g)	83	54
kalcij (mg/100g)	788	129
železo (mg/100g)	3,4	2,7
natrij (mg/100g)	4,9	24

Chemical composition of wheat, barley, and nettle powders^a

Parameters	Wheat flour	Barley flour	Nettle powder
Moisture (%)	12.37 ± 0.25	12.2 ± 0.19	7.04 ± 0.77
Crude protein (% db)	10.6 ± 0.23	11.84 ± 0.09	<u>33.77 ± 0.35</u>
Crude fiber (% db)	0.65 ± 0.13	1.03 ± 0.08	9.08 ± 0.14
Crude fat (% db)	1.68 ± 0.23	1.73 ± 0.67	3.55 ± 0.06
Total ash (% db)	0.56 ± 0.07	3.6 ± 0.08	16.21 ± 0.54
Carbohydrate (% db)	86.51 ± 0.27	81.8 ± 0.08	<u>37.39 ± 0.72</u>
Calcium (mg/100 g)	18.94 ± 0.08	17.51 ± 0.26	<u>168.77 ± 1.47</u>
Iron (mg/100 g)	3.37 ± 0.29	3.63 ± 0.11	<u>227.89 ± 0.21</u>

Poleg vitaminov, mineralov...

Antioksidatni

Eterična olja

Flavonoidi

Čreslovine

Grenčine

Alkaloidi

ZAKAJ uporabljati divje rastline?

- Zmanjšati uporabo sintetičnih zdravil
- Ohranjanje tradicije
- Samooskrba
- Superhranila
- Prihranek denarja
- Stik z naravo

NAVADNA ZVEZDICA

NAVADNA ZVEZDICA, KURJA ČREVCA

Izjemno bogata z aluminijem, bakrom, železom, magnezijem, manganom, silicijem in cinkom.

Bogata s kalcijem, klorofilom, kobaltom, fosforjem, kalijem, proteini, karoteni.

Dober vir vitamina C, kroma, molibdena, riboflavina, niacina, tiamina, vlaknin.

TRIŽILNA POPKORESA

NAVADNA KURJA ČEŠNJICA

- MAČICE LESKE, JELŠE

LAPUH

TROBENTICA

VIJOLICA

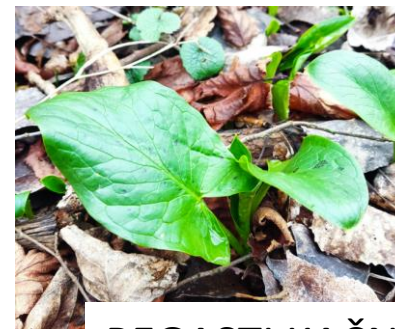
ČEMAŽ

JESENSKI PODLESEK

ŠMARNICA

PEGASTI KAČNIK

ČMERIKA

DLAKAVA PENUŠA

LAKOTA – NAVADNA; PRAVA,
PLEZAJOČA

MRTVE KOPRIVE

LOPATICA/LOPATIČASTA ZLATICA

FORZICIJA

KALUŽNICA

PLEŠEC

PLJUČNIK

KOPRIVA

ČESNOVKA

DEVETEROLISTNA KONOPNICA

- PLAZEČI PETOPRSTNIK
- PERZIJSKI JETIČNIK
- REGAČICA
- BRŠLJANASTA
GRENKULJICA

- Reprat
- Svinjak
- Dimek
- Otavčič
- Kozja brada...

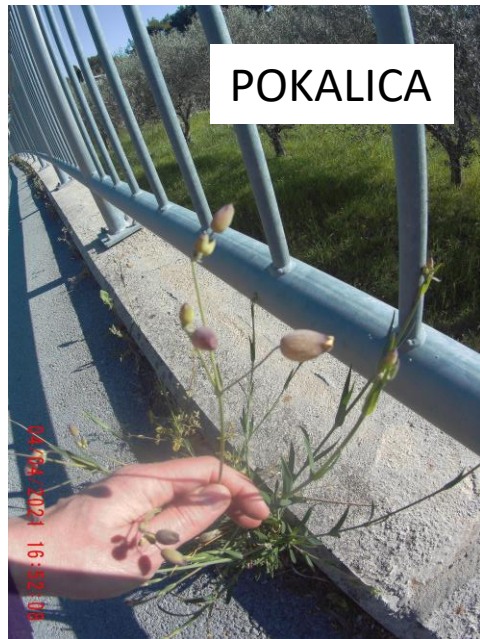
SMRDLJIVI REGRAT, KROMPIRJEVKA,
KROMPIRJEV REGRAT, SMRDLJIČKA,
GOZDNI REGRAT

NAVADNI RMAN

OZKOLISTNI
TRPOTEC

POKALICA

ČRNA DETELJA

MALA STRAŠNICA

MARJETICE

MAČEHA

GOZDNI SLEZENOVEC

IVANJŠČICA

DIVJA MAČEHA, DIVJA VIJOLICA

DIVJI LUKI

JAPONSKI DRESNIK

TRAVNIŠKA PENUŠA

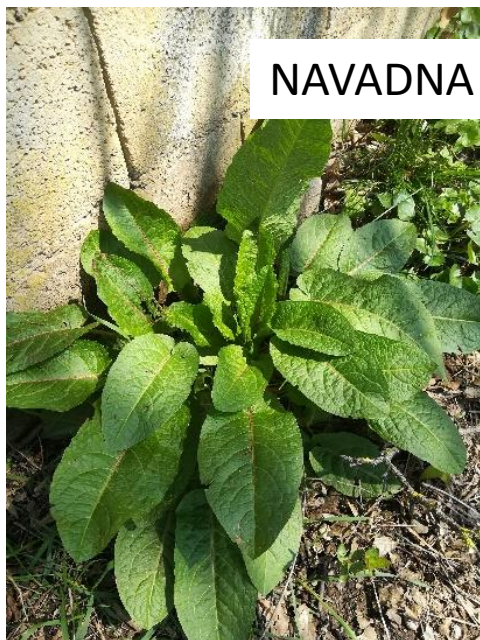
ZLATA ROZGA

NAVADNI PELIN

NAVADNA KISLICA

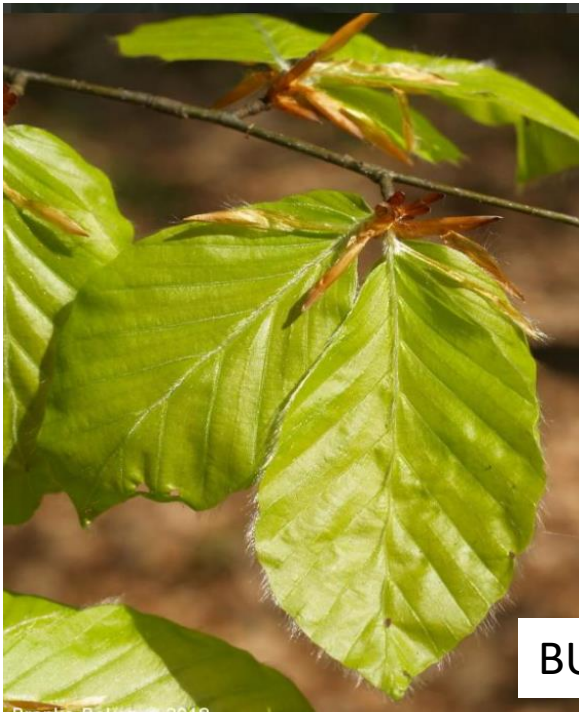

HREN

LIPA LIST

BUKEV

ČRNI BEZEG

NAVADNI DEŽEN

DIVJI HMELJ

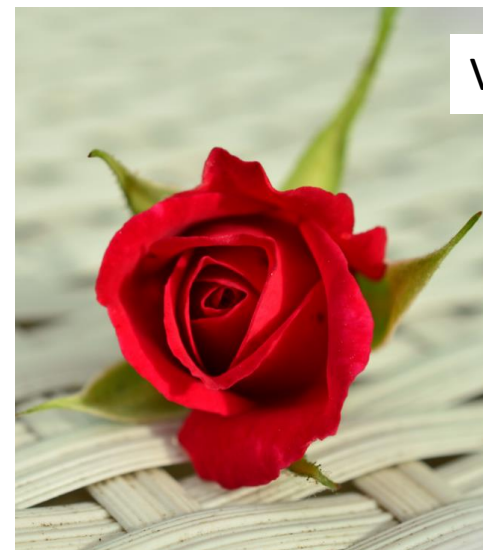

KAPUCINKA

OGNJIČ

VRTNICA

ROGOVILČEK

ROBINJA

NAVADNI TOLŠČAK

VRBA

RMAN

DIVJA ŠČETICA

REPINEC

ŠENTJANŽEVKA